

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája Kazinezy-utca.
Telefón szám 119.

Kiadóhivatal:
Kosuth-utca Vojnich-palotában.
Telefón szám 42.
Nyitlatter soronként 20 krajczára

Osztrák kedvességek.

Nem helyeselhetjük azt, hogy mindenféle osztrák komizkodásból az ellenzék kormánybuktatási politikát csinál.

A Hentzi ügyet sem Bánffy teremtette, meg volt az már ő előtte is és Krighammer gyalázatos kommentárját sem ő diktálta, megirta ezt a kommentárt ez a német anélkül, hogy valakit is kérdezett volna, mert ha az utolsó bécsi fiakkereshez fordult volna tanácsért ez az ur, ez is lebeszélte volna arról, hogy ilyen ostobasággal felkavarja az egész magyar nemzet érzületét, hogy teljesen felesleges féltelmenségeket okozzon még saját magának is.

Kitűnt már eddigel is, hogy sem Bánffy, sem a magyar kormány arról a nagyhirű krigsministeri glossáról mit sem tudott és hogy ez a glossa a hadügyminister saját kompozíciója, hogy arra senkitől meghatalmazást nem kapott, hogy azért senki más nem felelős mint ő maga.

Jön azután a második kérdés, hogyan viselkedik azután a magyar kormány a történetek után?

Ne tévesszük el a kérdést és az ügyet, amelynek két része van.

Az egyik része az a tény, amely a Felségtől származik. Ez a tény t. i. a szobor áthelyezésére vonatkozó rendelet bármennyire is nem esett jól a nemzetnek, mégis csak a Felső ténye, aki iránt sokkal lojálisabb a magyar nemzet, semhogy az ellen oly módon demonstrálna, hogy az a magyar királynak rosszul esnék, — és ezt a tényl a nemzetel együtt a kormány is, mint változhatatlant megadással fogadta — és legfőlegb bizott a jövőben, bizott abban, hogy még mindig járulhat a trón elé.

Az ügynek másik része azonban, amely kizárólagosan Krighammer ur ténye nyilvános botrány, közönséges komizság, osztrák surkerei, arculütése a magyar nemzetnek, amelyre okot senki sem szolgáltatott.

Ezzel szemben megnyugvást talált a magyar kormány azért, mert a sértés csak egy ember részéről követtetett el,

aki ennek a sértésnek a konsekvenciáit bizonyára elviselni is fogja, — legalább ezt kell feltételeznünk azon történetek után, amiket a napisajtóban olvastunk, le kell vonnia annak a nagytapintatlanságu hadügyministernek azt a következtetést, hogy tárcáját ott fogja hagyni és a jól megérdemelt nyugalomba fog visszavonulni.

Ott kell hagyni azt a helyet, amelyen a nemtudással védekezni nem lehet és amely hely nem lehet a komizságok kiindulópontja, a surkereiok műhelye, amely hely bizonyára nem arra való, hogy onnan a magyar nemzet becsületézésébe, büszkeségébe és alkotmányába ilyen szemtelen glossákkal belelövöldözzenek.

Nagyon rosszul védte tehát Fejérvary minister azt a szerencsétlen ügyet akkor, amidőn felesapott az átkos emléktű Hentzi ügyvédjének. Hentzit már meg nem védelmezi a magyar nemzet lelke előtt egy hadsereg sem és hat ökor sem huzza ki a hazaátulás piszkos poccsétájából. Elegendő lett volna csak egy jellel is odamutatni, hogy Krighammer méltó elbánásban fog részesülni a glossáért, — elegendő lett volna csak ráutalni azokra a hírekre, amelyek a hadügyminister lemondását már mostan is hirdetik. Felesleges volt tehát a Hentzi szobornak a mosdatása és a történelem elferdítése. A fekete tintával nem lehet fehéret írni és Hentziből nem lehet mintaképet magyar embernek még osztába se lehet beadni, — kár volt tehát minden szóért, amit ez irányban vesztegetett.

Még csak egy körülményre akarunk reflektálni. Egy némelyik jóindulatu lap mint például az Országos Hirlap a hadügyministert oly módon fogja pártfogásába, hogy hát az nem is tudta, hogy mennyire sértette glossájával a magyar nemzetet. Ez a védelem nemcsak hogy naiv, de épenséggel nem ószinte. Ennek a védelemnek legkevésbé Krighammer örülne, mert a szó szoros értelmében ez a védelem a bambaság vádjá. Mi ezzel nem sértjük meg a had-

ügyministert, hanem eljárását ugyanannak a maliciának vesszük, amelyet a magyar nemzet már megszokhatott — annak a 'kedvességnek, amelylyel Bécsből nem első ízben találkozunk.

Tisztelgés törvényszékünk elnökénél.

A szabadkai ügyvédi kar tegnapelőtt délben 12 órakor tisztelgett testületileg Polgár József, a szabadkai kir. törvényszék újonnan kinevezett elnökénél. Az ügyvédi kar szószólója Paukovich Andor kamarai elnök volt, aki a nagyszámu tisztelgő bizottság élén rövid de hatásos szavakban üdvözölte az elnököt, örömet fejezve ki a felett, hogy az igazságügyminister olyan férfit állított a bíróság élére, akiben meg vannak a biztosítékok arra nézve, hogy az igazságszolgáltatás minden tekintetben előrehaladni fog. Polgár József a kir. törvényszék elnöke a hozzá intézett üdvözlő beszédre a következőkben válaszolt:

Tekintetes ügyvédi Kar!

Mély hálával és köszönettel fogadom azt a kegyességet, hogy alkalmat adtak arra, miszerint hivatalos állásomból kifolyólag megismerve önöket — úgy amint az ügyvédi kamara nagyságos elnöke — én is kifejezést adhatok azon irányelveknek, a melyek ha a két együtt működő bírói és ügyvédi karnál érvényre jutnak, lehetetlen, hogy áldásos hatásuk ne legyenek a népre és az igazságszolgáltatásra.

Úgy vélekedem, hogy az önök megjelenése nem személyemet illeti, mert én a szabadkai ügyvédi kar érdekében eddigel még mitsem tehettem; ez a megjelenés az az állást illeti, amelylyel én a Király kegyelméből az igazságügyminister elhatározása folytán ide kinevezve lettem. Az igazságszolgáltatás minden ágában működve alkalmam nyílott érintkezni az ügyvédi kar jeles tagjaival és megismerkedhettem az ügyvédi kar minden bajaival, amelyek orvoslása amennyiben az tehetségemben és módomban fog állani, legfőbb törekvésem tárgyát fogja képezni, mert előttem az a tudat áll, hogy ez a testület a legszebb czélt tűzte maga elé: az igazságnak érvényre emelését. Ez a cél a bíróság czélja is. S a mig ez a két testület kezét fog ennek a czélnek a megvalósítására, azt hiszem hogy köztünk semmiféle dissonancia felmerülni nem fog és ha mégis fölmerülne, egyik fél sem fogja magának a csallhatatlanságot vindikálni, mert hiszen emberek vagyunk, a kik tévedhetünk. Önök is uraim kollegialitással bírálják meg a bíróság működését, vegyünk bírálatunkba egy kis jóindulatot, hiszen önök is érzik azt, hogy a mai korban a foglalkozással, a családi gondokkal a munkaerő meg-

eszítésével járó idegcsőg hogyan bat a szer-
vezetre, hogy a lázas munka megtámadja az
idegeket s kihozza az embert a normális ál-
lapotból. Ne vegyük tehát rossz néven azt, ha
ebből eredőleg valami dissonancia előfordul
és igyekezzünk oda hatni, hogy ilyen külön-
bözletek barátságos uton házilag elintéztessenek.
Tudom, hogy nehéz a kar egy tekintély-
es részének az életfentartást akként biztosí-
tani, amint azt társadalmi állása megkívánja,
csak hogy mi mint bíróság csak csekély rész-
ben járulhatunk ehhez, mert a törvény rend-
kezési által ebben korlátozva vagyunk; —
de ott, ahol a törvény határain belül ezt is
előmozdíthatjuk — legyenek meggyőződve,
hogy én leszek az első aki önöket meghall-
gatni és panaszait orvosló fogja.

Kérem legyenek egész bizalommal hozzám
és előlegezzék ezt a bizalmat nekem, hogy
minden alapos kérelmet és kifogást akképen
fogok megvizsgálni és elintézni, amint az az
önök teljes megnyugvására fog szolgálni.

Kérem baráti jóindulatukat és kollegialitá-
sukat!

Az elnök beszéde nagy hatást idézett elő
a tisztelőknél, akik a szép beszédet megél-
jezték.

A „Kolo Mladez.“

Manuszich Lázár polgármesternek a „Vá-
laszt kérünk“ című cikkünkre vonatkozó
váaszban említve lett az ujonnan beválasztott
képviselők között Dr. Matievics István neve
is. Készséggel adunk helyet Dr. Matievics
hozzánk intézett alábbi sorainak, amelyekkel
a nyilvánosság előtt egyéni törekvéseiről be-
számol.

A következő sorokat vettük tőle, amelyek
a fiatal képviselővel szemben minden további
aggályt megszüntetnek:

Tekintetes Szerkesztőség!

A helyben megjelenő lapok legnagyobb
része Szabadka sz. kir. város törvényhatósági
bizottsági tagjainak megválasztásáról cik-
keznél, egyik másik lap abbéli aggodalmának
ad kifejezést, hogy a képviselő testületbe oly
egyének is bejutottak, a kik pánszláv eszmék-
nek terjesztői. Többek közt személyemet is
ily gyanúsítással illették. Nem vonom kétségbe
hogy a tisztelt cikkekző urak tisztában vannak
e szónak fogalmával, concedálok, hogy leg-
főbb törekvésük a közérdeket szolgálni, akkor
azonban nagyon is túllóttek a célon, midőn
minden ok nélkül pánszlavizmussal vádolnak s
ok nélkül meghurcolnak; mert annak a lát-
szatát is mindig elhárítottam magamról.

Nem tapasztalt, de nem is tapasztalhatott
nálam soha senki sem olyasmit, amivel hazánk
és törvényei ellen egy jótával is vételtem
volna s ha valaki szívén viseli hazánk érde-
keit, úgy én is azok közé tartozom.

Eppen ezért őszintén megvallva, fölösleges-
nek is tartottam volna nyilatkozni a különféle
személyemet vagy közvetlen, mint közvetlenül
érintő cikkekre; de minthogy egyik helybeli
lap azt állítja rólam, hogy a polgármester ur
azért választott meg bizottsági tagnak, mert
előzetesen garanciát nyújtottam neki arra
nézve, hogy eddigi irányommal felhagyok:
határozottan kijelentem, hogy a polgármester
ur ismerve eddigi magatartásomat, nem kívánt
de nem is kívánhatott garanciát tőlem s én
nem is adtam.

Miként eddig, úgy ezután is saját egyéni
meggyőződésemet fogom követni mindenben,

avval összeegyeztethetőnek találtam a bizott-
sági tagságot eltagadni, mert ezáltal vélem
a város érdekeit csekélységgel meg ható-
sabban szolgálni s ha bárki is azt tapasztalná
hogy nem ezen cél vezérelt a megválaszta-
tásomra, úgy azonnal kész vagyok e tisztég
ról lemondani.

Szabadka, 1898, nov. 18.

Dr. Matievics István.

Különfélék.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Ka-
rácsy István szabadkai járásbírói jog-
gyakornokot a titeli járásbíróshoz aljegyzővé
nevezte ki.

— **Kinevezések.** Ő felsége a király Zsig-
mondovits Mihály szegedi ítélő táblai bírót
curiai számfelüti bírónak nevezte ki. — A
zombori kir. pénzügyigazgatóság Ispánovits
Ádám zombori lakost díjtalan adóhivatali gy-
akornokká nevezte ki a zombori kir. adóhi-
vatalhoz.

— **Áthelyezés.** Ő felsége f. évi november
15-én kelt legfelsőbb elhatározásával dr. Fü-
zessery Zoltán szegedi kir. ítélőtáblai tanács
jegyző abirónak saját kérelmére a pestvidéki
kir. bírósághoz leendő áthelyezését legkegyel-
mesebben megengedte.

— **Jótkony adomány.** Özv. Szekenderovits
Jánosné urnától a mai napon 5 forintot kap-
tunk beüldve, hogy azt a helybeli „Népkönyha“
részére adjuk. A nemes szívű urhölgy jó pél-
dáját bizonyára követni fogják mások is.

— **Esküvő.** Fürst Andor orosházi keres-
kedő ma tartja esküvőjét Fürst Manó helyb.
lakos leányával, Irén kisasszonnyal.

— **Az új esküdtek.** Legutóbbi városi köz-
gyűlésünkön elfogadtattak a tanácsi javas-
lat is a mely az új esküdszék megalakítása
céljából kiküldött bizottságot hozta ja-
vaslatba. Az új törvények szerint sajtó-
esküdszéki tagságra a törvény által ké-
pesítve vannak mindazok, kik: a) életko-
ruk 24-ik évét már elérték s a 60-ik évét
még túl nem haladták, ha évenkénti 200
forint tiszta jövedelemmel bírnak. b) azok,
kik habár életkoruk 24 évét nem töltötték
volna is be, s évi 200 frt tiszta jövedelem-
mel nem is bírnak, de hites ügyvédek mér-
nökök, bölcsészeti, törvény vagy orvosi tu-
dományok tudorai, okleveles sebészek, ma-
gyar tudományos társasági tagok, nyilvános
rendes vagy segédtanítók. Emlenben esküdt-
széki képességgel nem bírnak: egyházi szemé-
lyek, szolgálatban lévő és nyugalmazott
katonák, bírák és közbírók, szolgák és nap-
számosok továbbá azok, kik írni s olvasni
nem tudnak, némak vakok és siketek vagy
nehézhallásuak: végre fenyték alatt levő
egyének. — A névjegyzék elkészítése után a
teljes lajstromból fognak kisorsoltatni az es-
küdték nevei. Kir. törvényszékünknel is már
megtették a lépéseket az esküdszéki bíróság
helyiségének megjelölése iránt.

— **Erzsébet napja.** Városi hatóságunk teg-
nap Erzsébet napján a dicsőült királyné
requiemjére a barátok templomába meghívást
kapott és ott teljes számban meg is jelent.
Ilyen nagyobb ünnepélyes alkalomra a szt.
Teréz templom volna ugyan hivatva — de
ahova valaki hiva nincs, oda természetesen
szívesen el sem mehet. Tudunkkal pedig a
pépost-plébános ur ez alkalommal meghívó-
val nem tisztelte meg a városi hatóságot.

— **A sváb Muzsa Pozsonyban.** Valóban
szégyenletes dolog, a mit a pozsonyi Kraxel-
huber Tóbiások a magyarság ellen elkövetni
elég frechek voltak. A „Tóbiás“-ok elkapták
onnan a magyar színészetet és helyébe a
német Bänkelsengerájokat hozták be. A ma-
gyar színészet pártolását a városi bizottsági
tagok választásainál mind kibuktatták őket
közöttük volt egy lapszerkesztő és egy jog-
akadémiai tanár is. Es az ilyen városban
nem emelik föl a kutyaadót, mikor az annyit
jövédelmézne az államnak. Korbácsesal kellene
kiverni onnét azokat a ripókókat, akik a ma-
gyarság ellen ilyen nyílt merényletet mernek
üzni. Szomorú dolog, hogy az ilyen sváb
betyárságot el kell tűrni egy szabad államban
Hoch Herr von Kraxelhuber, tied a dicsőség,
tied a sváb muzsa, tied ez az ország —
nemsokára a hivatalos nyelv is a tied lesz!
Üdvözlünk Tóbiás!

— **A százas bankó története.** Hogy hon-
nan ered ez a százas, azt a vizsgálat fogja
kideríteni; de hogy cifra uton került ez a
százas bankó forgalomba, azt már el tudjuk
mondani. Apró kis gyerekek játszadoztak
együtt és a szemétdombon kotorászva az egyik
kis gyerek, özv. Weiszné kis fia Weisz Vilike
megtalált egy 100-as bankót. Egy valóságos
hamisítatlan százasbankót. A kis gyerekek
konsziliumot tartottak és megállapították hogy
ez egy 100 ezres és most már hogy igazsá-
gosnak legyenek, összeérték ezt a százezrest
annyi darabra ahányan voltak. Weisz Vilike
a százezresnek a darabját anyjának akarta
megmutatni, de miután ez nem volt otthon,
a házigazdának Nagy Kanász Józsefnek mu-
tatta azt meg. Nagy Kanász uram csakhamar
felismerte, hogy ez bizony olyan papiros,
a melyből jó lenne ha a többi is meg volna.
Nagy Kanász el is ment a kisgyerekekhez és
egy egy potom krajczárért megvásárolta az
értékes foszlányokat és sikerült is neki az
egész százaszt ilyen módon összeragasztani.
Mikor a regényes uton összekerült százas egy
darabban volt, tel is ment vele az osztrák
bankhoz, ott azt adta elő, hogy ő pityókás
állapotban lévén, a százaszt az ablakában fe-
lejtette, ahol is egyik 2 éves kis leánya da-
rabokra tépte. Az intézetnél el is vették tőle
a százaszt, elismervényt adtak róla azzal,
hogy felküldik a bankjegyét és ha az értéke meg-
érkezik — akkor majd kifizetik neki. Csak hogy
ezalatt Weiszné is megtudta ezt a dolgot és
jelentést tett a rendőrségnek, hogy ez a szá-
zas nem lehet Nagy Kanász uram egyedüli
tulajdona, mert hiszen azt az ő gyereke ta-
lálta meg! A rendőrség Nagy Kanásztól a
bank elismervényt konfiskálta — amit annál
is helyén valóbbnak talált, mivel ez a százas
egy Szabó Endre (Bandi bácsi) nevű aggle-
gény hagyatékába tartozhatik, aki nemrégiben
halt meg — és akinek szokása volt a pénzt
elrejtteni, mert már más alkalommal is talál-
tak lakásán a gerenda alatt elrejtett pénzt.
Ennek a százasnak a történetét tehát a rend-
őrség fogja tovább elmesélni, egyelőre csak
feljelentést adott be N. K. ellen idegen ingó
dolog eltulajdonítása miatt.

— **Loakasított perzsagallér.** Blau József
ruhakereskedésének utcai kirakatából tegnap
egy finomabb igényekre nevelt tolvaj, egy
értékesebb perzsagallért ellopott. Az esetet a
rendőrségnek bejelentette a károsult tulaj-
donos. A cég nagy köszönettel venné, ha a
tolvaj nála jelentkeznék szíveskedni.

— **Az olcsó nyomda.** Multkorii cikkünkre
vonatkozólag a következő levelet vettük. Ne-

hogy igazságtalansággal vádoljanak bennünket készséggel adunk helyt ezeknek a soroknak: Tekintetes Dr. Csillag Károly urnak a „Bácskai Hirlap“ szerkesztője Helyben. Becses lapja f. hó 14-én megjelent számában egyik szedője a „Typographia“ után azt közli mintha nekünk a Tomics féle könyvnyomtató intézetben 100 napra 20 forint fizetésünk lenne; saját reputációjuk megóvására kijelentjük, hogy bennünket Tómic ur a Budapesten fennálló árszabály szerint díjaz s örömmel felelünk meg magunkra vállalt kötelezettségnek, mert munka szolgáltatásunk érdem szerint ismertetik el. Szabadka, 1898 november hó 15-én. Gaál István, Braun Adolf, Goldberg József, Szemlics Adám, Kiliánovits István. — (Ajánlom, hogy ezeket a sorokat a „Tiphographiának“ is küldjék be — mert a Bácskai Hirlap csak citálta — még pedig hiven a Typographia sorait. A szedő.)

— **A jubileumi érmek kiosztása.** A lapunkban megjelent azt a hirt, hogy a városi tisztviselők közül sokan az érem elfogadása ellen nyilatkoztak a fővárosi lapok is átvették. Amint hivatalos helyről értesülünk, a hír megjelenése idejében a tisztviselők nagy része még az érem átvételére felszólítva nem lett s így az ellen nem is nyilatkozhatott. Azóta értesítve lettek az érmeket át is vették.

— **Elcipett tolvajok.** Úgyes fogással elcsipett el a rendőrségünk két nothorius tolvajt. Ugyanis a napokban Peits József szállásáról 17 darab hizott lud tűnt el. A tulajdonos jelentést tett a rendőrségnek s a rendőrség megindította a nyomozást s sikerült is a tolvajokat tegnap Bosnyák József és Grizák Antal személyében elcsipelt. A tolvajokat akként fogták el, hogy Marodits Arsent, Marodics Szávó, Peitkovics János és Mácskovics István rendőrök közül hárman polgári ruhát vettek fel és a zombori kapunál kora reggel szemügyre vették a kapun áthaladókat. Nem kellett sokáig várni a tolvajok e 17 drb. luddal áthaladtak a kapun. A rendőrök nem szállították meg hanem szép lassan utána jöttek a heti vásárra s a mikor látták, hogy a ludakat eladni akarják a negyedik rendőrt oda küldték a ki kérdézősködött a ludak eredete felől. A tolvajok kezdetben haboztak később azonban bevallották, hogy Peits Józseftől lopták. A tolvajokat a rendőrség pártfogásába vette.

— **A vigéczek ellensége.** Zombori levelezőnk írja: Erdekes jelenetnek volt tanuja vasárnap délelőt a korzón sétáló közönség. H. R. kereskedő üzletéből szóváltás hallatszott, majd egy repülő ember esett ki az asphalt járdára. A dolog úgy történt, hogy vasárnap délelőt beállított egy utazó az üzletbe és ajánlta portékáit. Sok dolog lévén a kereskedő felkérte a vigéczet, hogy jöjjön dél után. A vigécz nem akart eltávozni sőt anynyira felboszantotta a különben heves vérű fiatal kereskedőt, hogy ez galléron ragadta a vigéczet és az üzlethől kilökdöztette. Az üzletben azóta a következő tartalmu táblák lógnak: „A vigéczeknek és kutyáknak tilos a bemenet.“

— **Meglopott tamburás.** Keller Miklós tamburástól a napokban egy III k körü korcsmában 60 forint készpénzt elloptak a vig cimborák. Keller bejelentette a rendőrségnek, hogy ez az eset ránézve nagyon kellemetlen, annál is inkább, mert alapos gyanuja sincsen, hogy ki a tettes.

— **A szinügyi bizottság ülése.** Az új pályázat. Szinügyi bizottságunk ma tartja ülését, amely alkalommal javaslatba lesz hozva, hogy a pályázatok minden év december hó 15-ig nyújtandók be úgy, hogy alkalmi lehessen a szini directornak, márczius hó végéig a teljes névsort benyújtani.

— **Fényes bizonyítványt** állított ki dr. Schenk Lipót bécsi cs. k. egyetemi tanár a Continental Bodega borairól azt írván, hogy e borok üdülőknek rendkívül jó szolgálatot tesznek és hogy nagyrészt a borok hatásának köszönheti sikereit. Dr. Bardaleben berlini orvos elismerő hangon méltatja a Continental Bodega borait, azt írván, hogy minden dicséret felesleges, mert utólrhetetlen jószáguk minden dicséretnek felette áll. Ugyancsak osztatlan elismerésben részesítik a Continental Bodegát Ziemsten dr. egyetemi tanár és a műheni ált. kórház igazgatója egy nagyobb megrendelés kíséretében. Nolte dr. titkos egészségügyi tanácsos és udvari orvos berlinben, Thilemann dr. Hamburgban és Angerer dr. egyetemi tanár Münchenben, kik e borokat, mind kiváló egészségfentartó és gyógyító erejüeknek mondják. Vonatkozással a The Continental Bodega Compani boraira sziveskedjék a mai számunkban közzétett hirdetés figyelemmel kísérni.

A közegészségügyi bizottság ülése.

Uralkodó járványok.

Városunkban napról-napra jobban és rémesebben uralkodnak a járványok. Leginkább a gyermekvilágban pusztítanak és a légrémsében Ludason ütötték föl fejüket. Közegészségügyi bizottságunk ezen járványoknak elejét veendő ült össze tegnap délután Milassin Jakab elnöklété alatt és többrendbeli üdös intézkedést tett. Dr. Kertész a járványok terjedéséről hosszabb jelentést tett kiemelve különösen azt, hogy a járvány terjedése nagy részt a nép tudatlanságának tulajdonítható, mert ha valahol is van egy beteg, az összes szomszédok összezarándokolnak sőt ha halott van, akkor körülveszi ezt apraja és nagyja és így történik a legtöbb fertőzés.

A bizottság ennek folytán határozatot hozott, hogy felszólítást intéz a tanítókhoz és a papokhoz, különösen az utóbbiakhoz, hogy a szószékről is hirdessék ezeket a veszélyes körülményeket. Ezenkívül nyilvános dobszóval is hetenkint kétszer lesz meghirdetve, hogy a nép minden egyes betegségéről a kerületi orvosnak jelentést tegyen.

Dr. Barta Antal indítványára megrendel a bizottság egy Leiningen féle fertőtlenítő gépet, amely ha beválik még utánrendeléseket tesznek. Ugyancsak az ő indítványára rendeltek meg a fertőzött betegek szállítására egy kocsit.

Ludásra pedig egy dr Kertész, dr Révffy és a főkapitányból álló bizottságot küldenek ki, akik ott a legsürgősebb intézkedéseket megteszik.

S Z I N H A Z.

November 17.

A madarász.

Ma este ismét igen szép előadásban volt részünk. Zeiler ismert zenéjű szép operetteje „A madarász“ ment telt ház előtt. Ugy soubrette, mint coloratur primadonnák mindeképen azon voltak, hogy az előadás jól sikerüljön. J u h á s z I l l o n a (Mária) ma is igen jó volt disponálva, hangja tisztán csengett, játéka biztos volt. G á b o s N e l l y t (Postás Milka) zajos tapssal fogadta a közönség és ez előtegezett ovátiót meg is érdemelte, mert mindvégig kitűnően játszott, üde hangja, minden ízében finom játéka, intelligenciája több ízben zajos tapsokra ragadta a publikumot és úgy őt, mint Juhász lelkesen éjjezték minden énekszámuk után és hívták felvonások után a lámpák elé. A két primadonna lelket öntött a partnerekbe is, ami aztán azt eredményezte, hogy a közönség egész este jól mulatott és lelkes hangulatban távozott a színházból. Külön dicséretre nem szorul Mihályi Ernő (Adám) ő napról napra jobban játszik, biztosabban mozog a szinpadon és hangja mint mindenkor úgy ma is tisztán csengett. Ferenczy Csörsz bárója sikerült alakítás volt, ügyes mókáin, rögtönzésein sokat mulatott a közönség. Igen jó volt Lomniczyné Adelaidája, ő a mi Csatai Zsófnk. Deréki professorja dicséretet érdemel, Erneyi azonban tulzott volt és mégis esetlen.

November 18.

Hipnotizált anyós.

Bocsánat, daczára annak, hogy ujdonság ment ma, és daczára annak, hogy Bisson ez a férczelménye a fővárosi szinkörben „nagy tetszést aratott“ ... mi még csak arra sem tartjuk érdemesnek, hogy a darab tartalmáról beszámoljunk. Ostoba, izetlen férczelmény az egész — nincs egy ügyes ötlet, egy szép jelenet — bosszantóan unalmas véges végig. Kár ilyen darabokkal elcsufítani a műsort. Játszottak benne a Lomniczy pár, Márkus Ilona, Főti Frida, Deréki, a Ferenczi pár és Bereng. A közönség pedig bosszankodott és még le se eresztették a függőnyt felkelt és ott hagyta a házat. — Reméljük, hogy nem fogják megismételni ezt a czirkuszba való bohózatot. Q.

NYILTTÉR*)

„Kapszi boltos“ cím alatt f. évi október hó 23-án a „Népszava“ című lapban megjelent, de csak most tudomásomra jutott közlemény szerzőjét ezennel felhívom, hogy ha nem gyáva és hogy ha a büntető igazságszolgáltatástól nem fél, úgy nevezze meg magát. Reputációm érdekében ezen rágalmakat határozottan vissza utasítom, magamat pedig a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlom.

Kiss István.

Honi ipar

Torontáli Szőnyeggyár Részvény-Társ.

Egyedüli magyar szőnyeggyár.

Készít: kézzel esomózott szmirna szőnyegeket, terem-, szalon-, ebédlő-, háló-, houndoir- és uri-szobák részére mindenféle nagyság és stíben, bármely rajz szerint; hollandi futószőnyegeket, keleti (karamini) függőnyöket, torontáli szerb szőnyegeket (Tyllin), terítők, függőnyök, divánatvetők stb. részére.

Főraktár: Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 4. szám.

Dusan felszerelt raktár mindenemű, a szőnyeg-szakmábavágó cikkekben, u. m. olcsóbbfajtájú szőnyegek, terítők, takarók, ablakvédők, szoba- s lópokrócók

Honi ipar

Teljesen ártalmatlan.
Antiseptikus s higienicus

HÖLGY- óvszer.

Teljes biztos hatással, használatban kíméletes és nem kellene többé semminemű gyöngédtelet és ártalmas gumi vagy spongya czikkék I dohoz (12 drb) 1.50 kr, pontos használati utasítással 1.75 kr előleges beküldése után bérmentve Kapható a feltalálónál

László József gyógyszer.-nél
Maros-Ujvár (Erdély.)
Budapesti főraktár: Török József gyógyszerész Kerpel, Fehér-sas gyógyszerész Lipót-körsz. 28.
Gyors s pontos szétküldés.
(Telefon 3817.)
Czél szerű és kíméletes.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja szerkezete pontosabb s jobb mint a legrágábbé.

Ára darabonként 3 forint.
Jótállás mellett, míg a készlet tart.
Hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár.

● **Önberetváló készülék.** ●
Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbe-tegségtől megment, Tartós és pénzmeztakarító.
Darabja 3 forint.
A penge ***csillagos acélból és a többi részei alpaccából vannak.
Egy külön penge hozzá 1 forint.
Megrendelhető:
POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál
Budapest, V. ker. Kálmán-utca 17.
Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

HÖLGYEIM!!

Évek óta kutatok teljesen ártalmatlan szepítő szerek után, végre sikerült egy kitűnő arczkenőcsöt feltalálnom, mely vegyszertelg kipróbált és a legártalmatlanabbnak bizonyult, mely valaha e téren létezett. E krém zsírtalan és nappal is használható; belől igen kevés kell ugy, hogy a legelhanyagoltabb arczbőrön már 4 hét alatt bámulatos előnyös változást lehet észrevenni. **Mille-Flours-Crém** az a czbőrnek gyönyörű, sima fide tisztá fehérséget ad. Meg vagyok győződve, hogy t. hölgyeim egy tégely **Mille-Flours Crém** használata után köszönettel keresnek ismét fel. **Mille-Flours-Crém** egy tégely 50 kr. hozzá **Mille-Flours-szappan** 40 kr. egy doboz **Mille-Flours-Poudre** bármily színben, kimerítő utasítással könyvecskevel együtt 60 kr. Ebben a könyvecskeben megtalálható minden felvilágosítás és utasítás, mely az arcz és test ápolásához tartozik, ki hozzáam bizalommal levélleg fordul, díjtalanul kap felvilágosítást és a kis könyvet is ingyen kapja. Portó beküldése bélyeg is lehet. — Utánvétellel is beküldöm bárkinek és bírható a kívánt czikket. **Mandl Ida** Budapest, VII. Bethlen-u. 12.

Továbbá raktáromon tartok mindenemű **francia gumiczikketeket hölgyek részére.** Argyezeket küldök 5 kr (bélyeg) beküldés mellett. Fentnevezett czikketeket utánvétellel bárhova küldöm. **Mandl Ida** Budapest VII. Bethlen-utca 12. B. a.

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

olághírű spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésekben, valamint poharanként az előkelő szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Budapest
Sajátítók: IV. Kossuth-Lajos és Ujvilág-utca sarkán a Gentry Caszinóval szemben

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tudatni, hogy

Artézi Gőz- és Kádfürdő Intézetemnél

a „Salon“ fürdő összeköttetésbe hozott a gőzfürdő öltözőivel, miért is most annak kiegészítő részét képezi.

Egy fél fürdő hideg cura vagy lepedő ledörzsölés egyszeri használata . o. é. 20 kr.
Egy fél fürdő hideg cura Massozással vagy flotirozással. . . . . o. é. 40 kr.
Havi bérlet félfürdő vagy lepedő ledörzsölési hideg cura szolgál dijával együtt 1 óra 10 frt.
Ugyanaz flotirozással vagy Massagel egy óra a szolgál dijával együtt . o. é. 20 frt.

Továbbá fürdő intézetemnél bármely orvos által előírt mesterséges gyógyfürdőt a közönség saját maga által beszerzett gyógyszerzeivel külön díjazás nélkül fürdő intézetemnél gyakorolhatja.

Az összes fürdőimre orvosi felügyeletet Tekintetes Dr. Barabás Arnold ur ideg- és gyermekgyógyász teljesíti.

Az orvosi rendelő órák naponta reggeli 8-tól 9 óráig d. u. 3-tól 4 óráig az orvosi díjazás egy hétre 1 frt szegényeknek ingyen sőt mint fürdő intézetem már 20 évi fennállása óta gyakorolhatom lévő fürdők ezuttal is szegényeknek orvosi rendelre ingyen szolgáltattunk ki.

Hivatalnokoknak egyleteknek és testületeknek mérsékelt árak.

Tisztelettel
Az Artézi gőz- és kádfürdő intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy sokoldalú kívánságnak megfelelő, hosszú utánjárásom után sikerült teljesen megbízható termelőktől

HAMISÍTATLAN VALÓDI BOROKAT

beszerezni, ami már általános fogyasztásnak örvend, azokkal közjegyzőleg oly megegyezésre jutni, hogy csakis általam árusíthatják terméseiket.

Ezen körülmény abba a kellemes helyzetbe juttat, miszerint az igen tisztelt vevőim részére kitűnő magyarádi, érmelléki, baranyai, szilvási fehér, és villányi vörös és siller borokat 1 literes üvegekben majdnem beszerzési árban árusíthatom.

Kedvezményes árak:

Magyarádi borok.
Malatinsky Sándor ur új szőlők 1895. évi termése 1 liter 36 kr.
Mala György ur 1894. évi termése 1 liter 40 kr.

Érmelléki borok.
Bárány István ur 1895. évi termése 1 liter 40 kr.
Topoly György ur 1894. évi termése 1 liter 50 kr.

Baranyai borok.
Kenéz István ur 1896. évi termése 1 liter 32 kr.
Bárdy Lajos ur 1895. évi termése 1 liter 36 kr.

Villányi vörös ó-bor.
Késői szüretelés. Sárközy János ur 1890. évi termése 1 liter 80 kr.

Villányi vörös bor.
Sárközy János ur 1895. évi termése 1 liter 60 kr.
Szilvási aszú.
Gábor Sándor ur 1890. évi termése 1 liter 60 kr.
!! 5 üvegen felül házhoz szállítom !!

Egyben van szerencsém tudatni, hogy az új borok már kiforrottak és ajánlok 50 liter vételnél eredeti hordóból fejte a következő fajokat:

Risling 1 liter	23 kr.
Ezer jó „ „	23 1/2 „
Kövidinka 1 liter	23 „
Oporto „ „	24 „
Burgundi „ „	24 1/2 „
Zozsamáli „ „	25 1/2 „
Ju farok „ „	22 1/2 „
Margit „ „	22 „
Kadar „ „	23 1/2 „

Szívesen látok bárkit is pénzemben köstölés végett. Számos megrendeléseit kérve maradtam kiváló tisztelettel

SUGÁR MANÓ
Gálffy-féle ház, Rudics-utca.